

Rotte-Dam

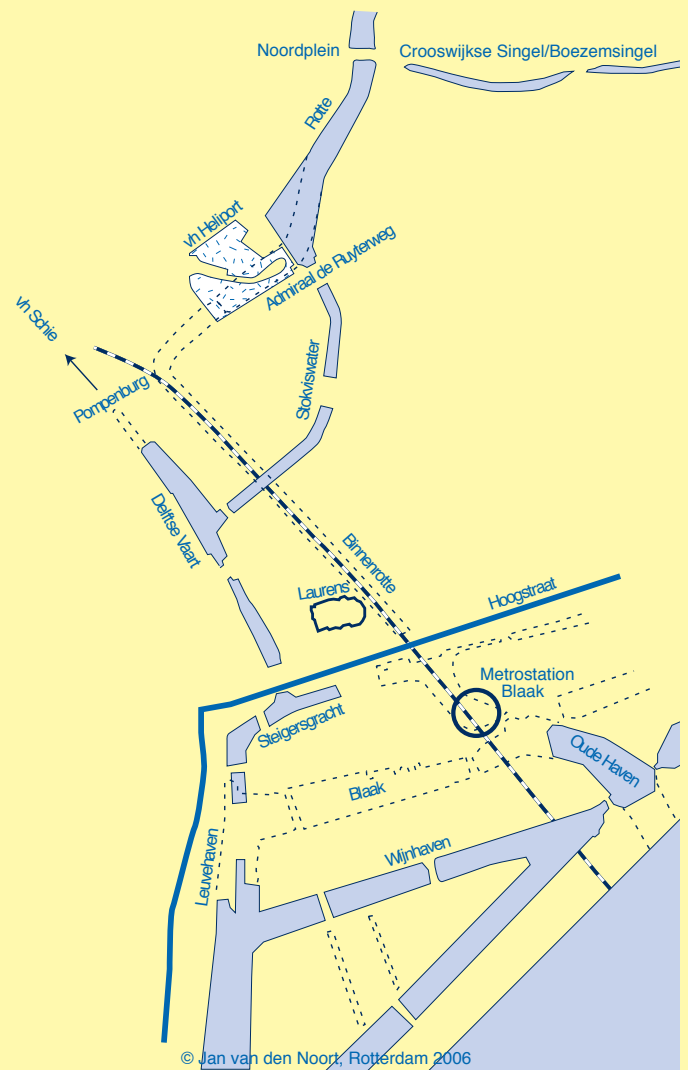
Wie heel Rotterdam achter zich weet, de toezegging van een wethouder kreeg, een raadsbesluit zag nemen en de belangrijkste adviseurs ferme stappen in de goede richting zag zetten, heeft reden tot optimisme. Comité Rotte-Dam kreeg de handen op elkaar voor een eigentijds monumentaal kunstwerk op de Binnenrotte ter markering van de oorsprong van Rotterdam. Bij de kruising met de Hoogstraat lag immers ooit de dam in de Rotte waar Rotterdam

zijn naam aan dankt. Maar ziet u het kunstwerk al? Vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen zond het Comité Rotte-Dam een prikkelend bericht aan pers en lijsttrekkers. “Wij vragen u: stelt zo’n raadsbesluit eigenlijk wel wat voor?” En: “Wie heeft het hier eigenlijk voor het zeggen?” Comité Rotte-Dam deed een beroep op komende en gaande politici om de puntjes op de i te zetten en het kunstwerk op de Binnenrotte; en met succes.

Het begon allemaal in 1993. De aanleg van de Rotterdamse spoortunnel vorderde gestaag. De kilometerslange bouwput, die enige jaren de binnenstad domineerde was al weer gevuld met vele kubieke meters zand; de ‘Rits van Rotterdam’ was dicht. De sloop van het negentiende-eeuwse spoorwegviaduct liet niet lang meer op zich wachten en toen de slopershamers waren weggeborgen had Rotterdam de beschikking over een kolossaal plein van ongeveer 600 meter lang en 60 tot 100 meter breed, midden in de stad. Twee maal per week zou daar de markt er neerstrijken en de rest van de week zou het een groot, open en leeg plein zijn.

Bijna niets wees erop dat hier het riviertje de Rotte stroomde. Hoewel veel Rotterdammers weten dat onze stad zijn naam dankt aan een dam in de Rotte zijn er weinigen die beseffen waar dat dan wel was. De Rotte is immers bij de aanleg van het spoorwegviaduct (1874) uit de stad verbannen en ons voorstellingsvermogen wordt behoorlijk op de proef gesteld als we in de Hoogstraat de 750 jaar oude Hoge Zeedijk van Schieland (1240) moeten herkennen. De historische dimensie van de plek is groot maar door de tand des tijds vrijwel onherkenbaar geraakt. Een breed samengesteld Comité Rotte-Dam maakte zich sterk voor een duidelijke markering van de oorsprong van Rotterdam en zond een open brief aan de gemeenteraad. Het comité kreeg steun van een dertigtal bewonersorganisaties van de wijken rond de Rotte-Dam. Die noemden het een gemiste kans, dat de historische

Comité Rotte-Dam

Op de kruising van Hoogstraat en Binnenrotte lag de Rotte-Dam

rijkdom van het Binnenrottegebied zo weinig werd benut. In de plannen moest veel duidelijker naar voren komen waar de Rotte had gestroomd en waar de Rotte-dam lag. Het enthousiasme werkte zo aanstekelijk, dat gemeenteraadslid Els Kuijper op 10 maart 1994 voorstelde om de plek met een monumentaal kunstwerk te markeren: “Wij vinden ook dat er een kunstwerk moet komen dat écht wat voorstelt.” En: “Dit betekent dat dat het een en ander zal kosten... Mij dunkt dat drie ton of iets in die orde van grootte ... zou moeten kunnen worden gevonden.” Verantwoordelijk wethouder Van den Muijsenberg onderschreef die gedachte. Maar daarna werd het heel lang stil.

Desgevraagd rapporteerde het Centrum Beeldende Kunst (CBK) in 1999, dat een commissie zich over het plan had gebogen en onder meer tot de conclusie was gekomen dat drie ton te weinig was. Met een positief advies van de Commissie Internationale Beeldencollectie (IBC) kon het Fonds Stadsverfraaiing wellicht uitkomst bieden. IBC-voorzitter Van Caldenborgh beloofde twee jaar later, dat de Binnenrotte begin 2002 op de agenda zou worden gezet. Het bleef oorverdovend stil.

Begin 2006 stelde het comité vast dat de drie ton en de aanvulling uit het Fonds Stadsverfraaiing in geen velden of wegen meer te bekennen waren. De Dam in de Rotte stond niet meer op de agenda van de IBC. Wie weet is de Kerstman, ook wel Santa Claus of Kabouter buttplug genoemd, er met de centen vandoor.

Het Comité Rotte-Dam protesteerde bij het gemeentebestuur en wethouder Kunstzaken en Vervoer Stefan Hulman was zo sportief om prompt de hand in eigen boezem te steken. Hij beloofde beterschap. “Wij constateren met u dat deze toezegging niet gestand is gedaan.” In de omgeving van de Binnenrotte verandert de komende jaren zoveel dat de herinrichting van het gebied opnieuw op de agenda staat. De Dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting buigt zich over de gewenste vorm en omvang van de markt in relatie tot de nieuwe Markthal en over de openbare ruimte in de omgeving van de Grote Markt inclusief de Binnenrotte. In dat kader is de dienst gevraagd tevens aandacht te schenken aan de realisatie van een kunstwerk, conform de toezeggingen gedaan in 1994.

Over het verdwenen budget zweeg de wethouder in alle talen. “Het comité Rotte-Dam kijkt ook liever vooruit. Maar u zult er begrip voor hebben dat we dat liever doen met het toegezegde budget. Rekenend met een ontwaarding van 4 procent per jaar gaat het anno 2006 om vijf ton.”

Jan van den Noort

Verscheen eerder in *Kroniek* (uitgave van Historisch Genootschap Roterodamum; mei 2006) 155, 3.